

หลักสูตรอบรม การเรียนรู้ประสบการณ์ การประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ โครงการร้อยใจรักษ์ หลักสูตรที่ 1 รุ่นที่ 1/68

วันที่ 24 – 25 มิถุนายน 2562

จาก อบต.โป่งผา อ.แม่สาย จ.เชียงใหม่ ผู้เข้าร่วมทั้งหมด 59 คน

นายนิคม ศิริสิงห์สังชัย ที่ปรึกษาสถาบัน
ส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ

ได้กล่าวถึง ความเป็นมาของโครงการร้อยใจ
รักษ์ โดยเริ่มจากมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรม
ราชูปถัมภ์เข้ามาดำเนินการ ในหมู่บ้านห้วยसान และ
หมู่บ้านข้างเคียงที่มีปัญหาเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ได้นำ
แนวทางการพัฒนาทางเลือก ใช้สร้างโอกาสในการ
ปรับเปลี่ยนชีวิตจากการเกี่ยวข้องกับยาเสพติด มาเป็น
อาชีพที่สุจริต

สำหรับหลักสูตรการอบรมนี้รัฐบาลได้แต่งตั้ง
คณะกรรมการอำนวยการโครงการร้อยใจรักษ์ โดยมี
นโยบายที่สำคัญ คือการขยายผลโครงการฯ ไปสู่พื้นที่
อำเภอชายแดนใน 4 จังหวัด คือ เชียงใหม่ เชียงราย
แม่ฮ่องสอน และพะเยา รวมทั้งสิ้น 19 อำเภอ โดยมี
มูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ดำเนินการในการจัดฝึกอบรม

ทั้งนี้สิ่งที่คาดหวังในการอบรมนี้ คือ การมี
ส่วนร่วมแลกเปลี่ยนจากทุกคน และการนำ
ประสบการณ์การเรียนรู้แนวทางพระราชดำริหลักการ
ทรงงาน และศาสตร์พระราชา “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”
ไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองอย่าง เหมาะสมกับชุมชน
เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ปัญหาของชุมชน โดย
ชุมชนเป็นแกนหลักในการดำเนินงาน และท้องถิ่น
สนับสนุนงบประมาณ

หลักการพัฒนาทางเลือก

ในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน

นายพงษ์พัฒน์ เพิ่มการ เจ้าหน้าที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ บรรยายโดยมีเนื้อหาสาระสำคัญ คือ 1. การพัฒนาโดยยึดคนเป็นศูนย์กลาง โดยดูทั้งในเรื่องเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อให้โอกาสและทางเลือกที่ดี ให้ชาวบ้านสามารถช่วยเหลือตัวเองและอยู่กับชุมชนได้ 2. การพัฒนาตามลำดับขั้น ซึ่งมี 3 ระยะ คือ ขั้นอยู่รอด นั่นคือ สามารถเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานและไม่สร้างหนี้เพิ่ม ขั้นพอเพียง คือ มีรายได้มั่นคงสามารถเพิ่มผลผลิตได้ และขั้นยั่งยืน คือ การมีเงิน และพึ่งพาตนเองได้ 3. การพัฒนาเชิงพื้นที่ คือ การพัฒนาที่ครอบคลุมทุกมิติ โดย โครงการร้อยใจรักษ์ได้มีการสำรวจข้อมูลจริงพร้อมทั้งการคืนข้อมูลให้ชาวบ้านรู้ปัญหาของตนเอง และ 4. การวัดผลการพัฒนาที่ชาวบ้านได้อะไร โดยดูจากผลการพัฒนาเชิงพื้นที่ในแต่ละมิติ ที่ทำให้ผลผลิตของชาวบ้านเพิ่มขึ้น และนำไปสู่การสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้น

ฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน

ในพื้นที่แปลงสาธิต 75 ไร่

01 การเรียนรู้ระบบน้ำ

เรียนรู้การบริหารจัดการน้ำ การกักเก็บน้ำโดยใช้อ่างพวงซอยซีเมนต์ (Soil Cement) การปล่อยลงไปที่แปลงเกษตรด้วยระบบกาลักน้ำ การพัฒนาระบบน้ำใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน มีการประชุม และชาวบ้านต้องสละแรงงานการทำงาน บูรณาการร่วมกับหน่วยงานราชการ ท้องที่ ท้องถิ่น โดยที่โครงการฯ ออกค่าวัสดุอุปกรณ์ให้

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : ดินที่นำมาใช้ผสมปูนใช้ดินอะไร

ตอบ : ดินจากกันบ่อ

ถาม : การสร้างอ่างพวงขอยซีเมนต์ มีอัตราส่วนผสมอย่างไร

ตอบ : ตามอัตราส่วน 1 : 6 คือ ปูน 1 กระสอบ ต่อ ดิน 50 - 60 บุงกี

ถาม : พบปัญหาการจัดสรรน้ำในการเกษตรบ้างหรือไม่
ตอบ : ก่อนการสร้างอ่างพวงในแต่ละพื้นที่ ต้องทำการสำรวจพื้นที่การรับน้ำที่ชาวบ้านจะได้รับผลประโยชน์ รวมถึงการทำข้อตกลงการแบ่งจ่ายน้ำในแต่ละพื้นที่ให้เข้าใจกันก่อนการเริ่มสร้างอ่างพวง

02 เกษตรพอเพียง พืชระยะยาว ไม้ผล

เรียนรู้การปลูกไม้ผลระยะยาว เช่น เงาะ ทุเรียน ส้ม กาแฟ มะม่วง กล้วย ส้มโอ อาโวคาได้ ฯลฯ โดยไล่ระดับตามความต้องการน้ำของพืช และความสูงของพื้นที่ เพื่อแก้ปัญหามลพิษของชาวบ้านและสร้างรายได้ เป็นการจัดการแบบองค์รวม แบ่งพื้นที่เป็นป่าอนุรักษ์ ป่าใช้สอย เนินเขา ที่ดอน และที่นา

นอกจากนี้ พัฒนา ต่อยอดไม้ผลเดิมในพื้นที่ ได้แก่ พัฒนาคุณภาพมะม่วงน้ำดอกไม้ เพื่อการส่งออก CP และดอยคำ เป็นแหล่งตลาดรับซื้อผลผลิตและการส่งเสริมปลูกกาแฟโรบัสต้า

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : การปลูกมะม่วงให้มีคุณภาพดี ต้องมีระยะห่างต่อต้นเท่าไร

ตอบ : ระยะ 4 X 4 เมตร โดยต้องมีการตัดแต่งทรงพุ่มอยู่เสมอ

ถาม : แมลงที่เจาะลำต้น ทำให้ต้นไม้ผลเกิดความเสียหาย จะมีวิธีจัดการอย่างไร

ตอบ : สามารถใช้กระบองฉีดยา (แบบไม่ใส่เข็ม) บรรจุน้ำใส่เข้าไปแล้วจึงฉีดเข้าไปในลำต้น เพื่อกำจัดแมลง

ถาม : มะม่วงที่พบปัญหามีหนอนข้างในผล จะมีวิธีจัดการอย่างไร

ตอบ : แนะนำให้ห่อผลทุกครั้ง เพื่อป้องกันแมลงวันทองไปวางไข่

ถาม : หากในพื้นที่อื่นสนใจอยากมาเข้าร่วมกลุ่มวิสาหกิจผู้ปลูกมะม่วงด้วย ทางโครงการจะรับหรือไม่

ตอบ : ขณะนี้ยังไม่รับนอกพื้นที่ เนื่องจากต้องทำการส่งเสริมให้ชาวบ้านในพื้นที่ให้มีความมั่นคงก่อนในอันดับแรก เพื่อให้ชาวบ้านมีรายได้ และสามารถอยู่ได้ด้วยตนเองก่อนในขั้นแรก

ถาม : การปลูกมะม่วงกี่ปี จึงจะเก็บเกี่ยวผลผลิตได้

ตอบ : ประมาณ 3 ปี ต้นจะติดลูกผล จึงจะสามารถเก็บเกี่ยวขายได้

03 ความมั่นคงทางอาหารในชุมชน

การเพิ่มผลผลิตข้าว ข้าวพันธุ์อีโตเป็นพันธุ์ท้องถิ่น โดยใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อเพิ่มผลผลิตข้าว ซึ่งจากเดิมได้ 600 กิโลกรัม/ไร่ เปลี่ยนมาเป็น 800 1,000 กิโลกรัม/ไร่ มีการทำการเกษตรผสมผสานแบบครบวงจร 1 ไร่ 1 แสน (เป้าหมาย คือ อยากให้คนที่ไม่มีพื้นที่ทำกิน มาทดลองทำแปลงเกษตรผสมผสานในพื้นที่ 1 ไร่ มีการปรับปรุงดินด้วยการหมักดินและปลูกพืชสลับหมุนเวียนกัน ทั้งพืชระยะสั้น ระยะยาว และการทำปศุสัตว์

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : ข้าวอีโตใช้การนึ่ง หรือ การหุง

ตอบ : ได้ทั้งวิธีนี้และหุง

ถาม : ข้าวเปลือกขายกิโลกรัมละเท่าไร

ตอบ : ขายกิโลกรัมละ 10 บาท

ถาม : เก็บเกี่ยวข้าวโดยใช้วิธีใด

ตอบ : สำหรับผลผลิตข้าว ใช้รถเกี่ยว และใช้มือเกี่ยวในกรณีที่ต้องเก็บเมล็ดพันธุ์เท่านั้น

04 การทำปศุสัตว์

การส่งเสริมปศุสัตว์ เริ่มจากการสำรวจความต้องการของชุมชนว่าต้องการเลี้ยงสัตว์ประเภทใด การส่งเสริมประกอบด้วย สนับสนุนพันธุ์สัตว์ให้แก่ชุมชน ได้แก่ ไก่ดำภูพาน เป็ดกากีแคมเบลล์ ส่งเสริมกองทุนอาหารสัตว์ โดยถ่ายทอดความรู้การทำอาหารสัตว์เพื่อลดต้นทุนค่าอาหาร กองทุนวัคซีน ให้ชาวบ้านทำวัคซีนเอง เพื่อลดปริมาณการตายของสัตว์

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : สำหรับกองทุนพันธุ์สัตว์ กรณีที่ต้องคืนสัตว์ให้แก่โครงการ ต้องเป็นสัตว์เพศเมียใช่หรือไม่

ตอบ : ต้องเป็นเพศเมียเท่านั้น เนื่องจากต้องนำพันธุ์สัตว์ที่ได้รับมา ไปขยายกองทุนให้แก่ครัวเรือนอื่นต่อไป

ถาม : การคืนพันธุ์สัตว์ ต้องคืนที่ช่วงอายุเท่าไร

ตอบ : ที่อายุ 2-3 เดือน หรือ หลังหย่านม

ถาม : พันธุ์ห่านเนเปียร์อิสราเอล สามารถหาซื้อได้จากแหล่งใด

ตอบ : ปัจจุบันนี้ มีการเพาะขยายพันธุ์อย่างแพร่หลาย เราสามารถสั่งซื้อผ่านช่องทางในอินเทอร์เน็ตได้ โดยจะขายในราคาห่านพันธุ์ละ 1 - 4 บาท

ถาม : การเลี้ยงไก่ เพื่อกินเนื้อต้องใช้ระยะเวลานานเท่าไร

ตอบ : ประมาณ 3-4 เดือน

แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับ

ผู้ที่เคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

นางรชนี : เป็นชาวบ้านห้วยสำนที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั้งการค้าและเสพ แต่เป็นผู้ใช้เงินที่ได้จากการค้ายาเสพติด ไม่เคยทำงานหาเงินเอง มีญาติพี่น้องและเพื่อนฝูงให้เงินใช้ตลอด ใช้ชีวิตสุขสบาย เมื่อผู้มีอิทธิพลถูกจับตัวไปและโครงการร้อยใจรักซ์เข้ามา เป็นการเปิดโอกาสให้ชาวบ้านมีสิทธิมีเสียงมากขึ้น หมู่บ้านเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ตอนนี้ทำงานเป็นลูกจ้างโครงการรายวัน ก็ใช้เงินประหยัด แต่ก็ภูมิใจที่หาเงินมาเลี้ยงครอบครัวได้ด้วยตนเอง

นายส่องแสง : สาเหตุที่ติดยาเริ่มจากเสพตามพ่อ เคยถูกจับติดคุก 2 ปี 6 เดือน ซื้อหาครอบครองยาบ้า 25 เม็ด และเคยฆ่าตัวตายเพราะความกดดันจากพี่น้องได้กินยาฆ่าแมลงยาฆ่าหญ้าแต่รอดมาได้ เมื่อโครงการเข้ามาจึงสมัครใจเข้าร่วมโครงการ จุดเปลี่ยนที่อยากจะเลิกจริงเพราะอยากเปลี่ยนแปลงตัวเอง และอยากจะทำ ความดี ตอนนี้เข้ามาทำงานเป็นลูกจ้างโครงการฯ ชีวิตเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

นายมานิตย์ : เป็นคนสุพรรณบุรี มาได้ภรรยา หมู่บ้านบ้านยะผ่า สาเหตุที่เสพยา เนื่องจากเครียดกับ ปัญหาชีวิตมรณะ เข้าร่วมโครงการครั้งแรก โดยได้รับ คำแนะนำจากคนรอบข้าง อีกทั้งตนสนใจเข้าอาสา มาสมัครบำบัด หลังจากเสร็จสิ้นการบำบัดคนในชุมชนให้ การต้อนรับอย่างดีมาก วางแผนชีวิตว่าจะสร้างบ้านให้ เสร็จและเก็บเงินเพื่ออนาคตของลูก

นายสมบุรณ์ : ดิทยาเพราะคบเพื่อนที่ไม่ดี เพื่อนจะไม่ให้เข้ากลุ่มถ้าไม่เสพด้วย เริ่มเสพมาตั้งแต่อายุ 13 เสพกัญชา ผงขาว เคยบำบัดหลายครั้งแต่ก็กลับมา ทำเหมือนเดิม เพราะสภาพแวดล้อมรอบข้างเหมือนเดิม การเข้าร่วมโครงการอาสาทำดี มีพี่ๆ ทหารเป็นผู้ดูแลที่ดี และมีหมอแล่ที่ดี พี่ เพื่อนรอบข้างให้กำลังใจ ปัจจุบัน ครอบครัวให้อภัย คนรอบข้างให้กำลังใจ และให้โอกาสใน การเริ่มต้นชีวิตใหม่

คำถามจากผู้เข้าร่วมจากการแลกเปลี่ยน

ถาม : การหักดิบยาเสพติดประเภทยาบ้า อาการเป็น อย่างไร

ตอบ : อาการของการเสพยาบ้า จะรู้สึกขี้เกียจ ง่วงนอน หลังจากเสพ 3 วันจะอยากใช้อีกหากต้องการเลิกต้อง อดทน ทนต่อความทรมานหลังจาก 3 วันหลังใช้ยาเสพติด ที่สำคัญคือสภาพจิตใจที่เข้มแข็ง รวมถึงกำลังใจ สำคัญจากครอบครัว การดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด และ ขจัดยาเสพติดให้ห่างจากเขาเหล่านี้

ถาม : หลังจากเข้าร่วมกับโครงการ มีผลกระทบอย่างไร ต่อ ชีวิตความเป็นอยู่ในชุมชน

ตอบ : ผลกระทบที่เกิดขึ้นจะมาจากอิทธิพลเดิมของผู้มี อิทธิพลในพื้นที่ ถูกข่มขู่และถูกกล่าวหาว่าขายข่าวคนใน ชุมชนให้กับโครงการ ทำให้คนในชุมชนหวั่นกลัวไม่เห็น ด้วย เคยตัดสินใจที่จะถอนตัวไม่เข้าร่วม แต่มีกำลังใจจาก หม่อมราชวงศ์คึกคัก ดิสกุล และ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าพัชรกิติยาภาฯ เป็นแรงบันดาลใจสำคัญในการ ที่จะเปลี่ยนแปลงชีวิตให้ดีขึ้น ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ประกอบอาชีพที่สุจริต ทำให้คนในชุมชนเข้าใจและเห็นคุณค่าของตนเองมากยิ่งขึ้น

การแลกเปลี่ยนภาคราชการ

กับการดำเนินการโครงการร้อยใจรักษ์

นายสุรัตน์ สุจาศิริวงศ์ ผู้ใหญ่บ้านบ้านเมืองงามใต้ และ นายไมตรี ดวงใจ ปลัดอำเภอแม่เมาะ ได้เกริ่นนำโครงการร้อยใจรักษ์ และได้บรรยายถึงความเป็นมาเหตุผลที่เข้าร่วมการดำเนินโครงการ ดังนี้

ก่อนมีโครงการฯ มาในพื้นที่ในชุมชนมีปัญหา กลุ่มผู้มีอิทธิพลและยาเสพติด อยู่ในระดับรุนแรงทำให้คนในชุมชนเกิดความเดือดร้อนในการใช้ชีวิตมาก หลังจากโครงการเข้ามาดำเนินการมีหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาเป็นจำนวนมากทั้งส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามาร่วมเป็นจำนวนมากและได้จัดประชุมเพื่อหาความร่วมมือในการดำเนินการ ซึ่งมีชาวบ้านเข้าร่วมมากกว่า ร้อยละ 80 และที่ประชุมเห็นด้วยที่จะเข้าร่วมโครงการร้อยใจรักษ์ทั้งหมด

ในการดำเนินการช่วงแรกมีบ้านห้วยसान หมู่ที่ 10 เข้าร่วมโครงการต่อมาได้มีการดำเนินการต่ออีก 3 หมู่บ้านและเข้าร่วมการพัฒนาโครงการเป็นต้นแบบการพัฒนาาร่วมกัน ในช่วงขั้นแรกของการดำเนินการคือศึกษาพื้นที่ สํารวจข้อมูลเศรษฐกิจสังคมหลังจากนั้น

ได้รวบรวมข้อมูล แล้วคืนข้อมูลให้แก่ชุมชน ได้จัดกระบวนการในการค้นหาปัญหาที่ต้องการให้มีการแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยการประชาคมซึ่งในเวทีการประชาคมได้มีหลายหน่วยงานเข้ามาร่วมรับฟัง และได้เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา จากการจัดเวทีประชาคมทำให้ได้แนวทางในการแก้ไข ดังนี้ ปัญหาความเป็นอยู่ ปัญหาอาชีพ และปัญหาสุขภาพ หลังจากรับทราบปัญหาแล้วหน่วยงานปกครองท้องถิ่นเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ดำเนินการประชาคมจัดทำกฎระเบียบหมู่บ้านเพื่อการบังคับใช้ในหมู่บ้านให้สำเร็จ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมและได้ดูแลกันเอง

คำถามจากผู้เข้าร่วมอบรมการแลกเปลี่ยนภาคราชการกับการดำเนินการโครงการร้อยใจรักษ์

ถาม : กฎระเบียบหมู่บ้านในกรณีการขับไล่ผู้เสพยาออกจากหมู่บ้าน จะทำอย่างไรหากผู้เสพยา คนนั้นเป็นคนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้านนั้น

ตอบ : นายสุรัตน์ สุจาศิริวงศ์ ผู้ใหญ่บ้านบ้านเมืองงามใต้ กล่าวว่า เป็นการตั้งกฎระเบียบของหมู่บ้าน โดยเป็นการเสนอให้ชาวบ้านตั้งกฎกันเอง เมื่อตั้งกฎระเบียบหมู่บ้านขึ้นมาแล้วชาวบ้านต้องบังคับใช้ให้ได้ผล

นายไมตรี ดวงใจ ปลัดอำเภอแม่เมาะ กล่าวว่า ในการตั้งกฎระเบียบหมู่บ้านข้อสุดท้ายที่ใช้บังคับไว้ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตามกฎคือ จะไม่ได้รับสวัสดิการต่างๆ จากภาครัฐ และหมู่บ้าน

ถาม : หากหมู่บ้าน หรือตำบลภายนอก ต้องการเข้าร่วมโครงการอาสาทำความดี ร่วมกับโครงการร้อยใจรักษ์ด้วย จะได้หรือไม่

ตอบ : ในปัจจุบันนี้ยังไม่สามารถรับเข้าร่วม เนื่องจากต้องทำในพื้นที่โครงการร้อยใจรักษ์ให้สะอาดปลอดจากยาเสพติดก่อน ในอนาคตข้างหน้าหากในพื้นที่ทำสำเร็จ ก็จะขยายออกไปในพื้นที่อื่น ที่มีความสนใจ

การสรุปกิจกรรมและมอบการบ้าน

นายนิคม ศิริสิงห์สังชัย ที่ปรึกษาสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ ได้นำกล่าวสรุปกิจกรรมการอบรมในครั้งนี้ว่า สิ่งที่ได้รับจากการอบรมได้เรียนรู้ คือ การเรียนรู้ประสบการณ์งานพัฒนา 4 ฐาน ซึ่งสิ่งที่สำคัญ คือ การพัฒนาระบบน้ำ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในพื้นที่ ทำให้เห็นได้ว่า หากไม่แก้ไขเรื่องเหล่านี้ ก็จะไม่สามารถพัฒนาได้ ดังนั้นการดำเนินงานของโครงการร้อยใจรักษ์ จึงเน้นการพัฒนาพื้นที่โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน การระเบิดจากข้างใน ด้วยการให้ชาวบ้านมีส่วนร่วม รวมไปถึงการให้โอกาสคนที่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดและสิ่งผิดกฎหมายได้มีโอกาสดูแลตัวเองเป็นคนดี หันมาประกอบอาชีพที่สุจริต ด้วยการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ โดยการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนาชุมชนก็จะสามารถอยู่ได้ด้วยตนเอง และเมื่อชุมชนอยู่ได้ด้วยตนเองโดยไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับสิ่งผิดกฎหมาย ปัญหายาเสพติดก็จะค่อยลดหายไป

การสรุปกิจกรรมการอบรม

ทั้งนี้ได้มอบการบ้านสำหรับผู้เข้าอบรม 2 ข้อ คือ

- 1) ให้คัดเลือกผู้เข้าอบรมที่มาในรุ่นนี้ให้เหลือ 20 คน เพื่อมาฝึกปฏิบัติในหลักสูตรที่ 2 ระยะเวลา 5 วัน 4 คืน
- 2) ผู้เข้าอบรมกลับไปปรึกษาหารือเพื่อเสนอโครงการ แก้ไขปัญหาความต้องการของหมู่บ้านชุมชน

โดยมีหลักเกณฑ์ คือ

1. เป็นโครงการที่ต้องแก้ไขปัญหาในชุมชนของท่าน โดยผ่านการเห็นชอบจากประชาคมหมู่บ้าน
2. ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านแรงงาน อาหาร ระหว่าง ปฏิบัติงาน หรือการมีส่วนร่วมอื่นๆ
3. สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ จะมียกงบประมาณสมทบให้กับโครงการ บางส่วน โดยงบประมาณหลักจะต้องมาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สิ่งที่ผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้ คือ กระบวนการ ที่เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน การเรียนรู้ ประสบการณ์งานพัฒนา 4 ฐาน ซึ่งหัวใจสำคัญ คือ การ พัฒนาระบบน้ำ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่อง ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในพื้นที่ ทำให้เห็น ได้ว่า หากไม่แก้ไขเรื่องเหล่านี้ ก็จะไม่สามารถพัฒนาได้

เมื่อท่านกลับไปแล้วขอให้ทบทวนขั้นตอน **“เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”** ซึ่งหลักสูตรนี้ได้เรียนรู้แค่ เข้าใจ ต่อไปจะเป็นกระบวนการเข้าถึง ซึ่งอยู่ใน หลักสูตรที่สอง ท่านต้องกลับไปดูข้อมูลในพื้นที่และมา ฝึกปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การเสนอโครงการต่อไป

สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการอบรม

1. อ่างพวงสันเขา 2 แบบ คือ อ่างพวงพลาสติก และอ่างพวงซอยซีเมนต์
2. การหาแหล่งน้ำ ต้องหาในหน้าแล้ง
3. การไหลของน้ำจากที่สูงลงสู่ที่ต่ำ โดยใช้ระบบ กาลักน้ำ
4. การบริหารจัดการน้ำ โดยการติดมิเตอร์โดย พร้อมทั้งมีคณะกรรมการดูแลน้ำ
5. การจัดการพื้นที่แบบองค์รวมแบ่งเป็น 4 ส่วน
1.ป่าใช้สอย 2.ที่เนินเขา 3.ที่ดอน และ 4.ที่นา
6. การอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ
7. การใช้ระบบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์
8. การปลูกพืชแบบผสมผสาน
9. การปลูกจ๊วดอกแดง เหลืองอินเดีย และ หางนกยูง เพื่อปรับภูมิทัศน์ และส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยว
10. การปลูกมะม่วง เพื่อการส่งออก
11. ส่งเสริมการปลูกกาแฟโรบัสต้า โดยให้บสนับสนุนแก่เกษตรกรต้นละ 8 บาท
12. การจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อต่อรองราคาผลผลิตกับพ่อค้าคนกลาง
13. ผลผลิตทางการเกษตรที่ได้รับมาตรฐานการรองรับ GAP
14. การจัดการพื้นที่ 1 ไร่ 1 แสน แบ่งเป็น 3 ส่วน
คือ บ่อปลา แปลงผักสวนครัว และปศุสัตว์
15. การปลูกข้าวพันธุ์ กข 21 (พันธุ์อีโต)
16. ลดการใช้สารเคมี โดยใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทน
การทำบัญชีครัวเรือน รายรับ-รายจ่าย
17. การทำปุ๋ยหมักชีวภาพจากมูลสัตว์
18. การเลี้ยงเปิดไข่พันธุ์ไก่แม่แบบไข่ ไก่ดำพันธุ์
ภูพาน เป็ดเทศพันธุ์บาบารี และเป็ดเนื้อพันธุ์อี
เหลียง
19. การจัดตั้งกองทุนพันธุ์สัตว์ กองทุนยาคูขึ้น
กองทุนอาหาร และ กองทุนสนับสนุนวัสดุ
อุปกรณ์สำหรับคนยากจน
20. การจัดตั้งทีมอาสาปศุสัตว์เคลื่อนที่ เพื่อการ
ดูแลรักษาสัตว์ พร้อมทั้งป้องกันปัญหาโรค
ระบาดในพื้นที่
21. การส่งเสริมการปลูกหญ้าพันธุ์เนเปียร์หวาน
อิสราเอล และสูตรอาหารต้นกล้วยหมัก
เพื่อลดต้นทุนอาหารในการเลี้ยงสัตว์

แนวทางการนำไปปรับใช้ในพื้นที่

1. ลดการใช้สารเคมี เพิ่มการใช้สารชีวภัณฑ์ในแปลงเกษตร
2. การนำไถดำภูพาน และเปิดไข่กากี้แคมเบลไปเลี้ยงในพื้นที่
3. นำความรู้ที่ได้รับไปขยายผลให้ชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง
4. การดูแลควบคุมการใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง
5. การปลูกข้าวดอกแดง เหลืองอินทรีย์ และหางนกยูง บริเวณลานจอดรถขุนน้ำนางนอน
6. การแปลงเพศมะละกอ
7. การนำวัชพืช เป็นอาหารปลา
8. จัดตั้งทีมอาสาสมัครปศุสัตว์ในพื้นที่
9. การปลูกหญ้าเนเปียร์หวานอิสราเอล เป็นอาหารสัตว์
10. การนำระบบกักน้ำไปปรับใช้ในพื้นที่

การประเมินความพึงพอใจ รุ่นที่ 1/68 อบต. โป่งผา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย				
ประเด็นประเมิน	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	ไม่ตอบ
เนื้อหาสาระวิชาเรียนในภาพรวม	83.05	16.95	-	-
ระยะเวลาตลอดหลักสูตร	83.05	15.25	1.69	-
ระยะเวลาในการเข้าฐานภาคปฏิบัติ	77.97	22.03	-	-
การเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้	79.66	20.34	-	-
วิทยากรมีความรู้	91.53	8.47	-	-
สถานที่อบรม	71.19	22.03	6.78	-
สถานที่พัก	47.46	40.68	11.86	-
อาหารและเครื่องดื่ม	79.66	18.64	1.69	-

หมายเหตุ มีผู้ส่งแบบประเมิน 59 คน จาก 59 คน